

D R E P T U L

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚA — ECONOMIE POLITICĂ

DIRECTOR: C. G. DISSESCU

PRIM-REDACTOR: V. ATHANASOVICI

REDACTOR: PAUL NEGULESCU, DEM. NEGULESCU, AL. CERBAN, G. MEITANI, G. G. DANIELOPOLU, G. C. CRISTESCU.

ZIARUL APARE
JOIA ȘI DUMINECA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA STRADA DOAMNEI, 20

REDACTOR-ADMINISTRATOR
B. P. RĂDULESCU

ABONAMENTELE

se fac pe an și pe jumătate de an
la 1 Ianuarie și 1 Iulie

Dela 1 Iulie până la 1 Sept. ziarul nu apare

GRIGORE G. PĂUCESCU
FONDATOR-PROPRIETAR

Un număr: 50 bani
Un număr vechiu 1 leu

COSTUL ABONAMENTULUI

Pe an, 40 lei; pe jumătate an, 20 lei

Studentii plătesc pe jumătate

Pentru străinătate se adaugă timbrul postal

S U M A R :

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ. — *Inalta Curte de casațiune și justiție, secțiunea I*: Ghiță N. Moscu cu Ministerul domediilor. — *Observație* de d-l D. Alexandresco.

Curtea de apel din București, secțiunea IV: Ministerul public cu I. N. Chelcea. — *Observație* de d-l Al. Nicolau.

Tribunalul Ifov, secția comercială: I. M. Rosen cu Sig. O. Byk. *Tribunalul județului Suceava*: Dimitrie și Costache S. Manoliu cu Ruxanda I. Gh. Goea.

JURISPRUDENȚA STRĂINĂ. — *Observație* de S. R.
Dela *banchetul juridic*.

BIBLIOGRAFIE.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIUNE ȘI JUSTIȚIE
SECȚIUNEA I

Audiența dela 27 Ianuarie 1910

Președinta d-lui G. N. Băgdar, prim-președinte

Ghiță N. Moscu cu Ministerul domeniilor

INCHIRIERE SAU ARENDARE — TURBURARE DE POSESIUNE. — LOCATOR. — TERȚIU. — ACȚIUNE ÎN DAUNE. — DREPT DE PROPRIETATE. — ART. 1426 C. CIV.

În înțelesul art. 1426 și urm. din codul civil, există turburare de drept de care locatorul răspunde către locatar, ordecâteori terțiul pretinde că are un drept asupra lucrului, chiar dacă acel drept nu-i este recunoscut printr'o hotărîre judecătorească.

Prin urmare, terțiul turburător, pentru a fi apărat de acțiunea în daune ce i-ar intentă locatarul, este suficient să invoace sau să-și sprijine turburarea ce face pe un drept de proprietate, de foloșință sau de uzufruct asupra lucrului închiriat sau arendat; de unde rezultă că instanța de fond, pentru a caracteriza turburarea de drept și, în consecință, a respinge acțiunea locatarului în contra ter-

țiului turburător, nu este ținută ca în prealabil să judece în fond dreptul pretins de acesta.

No. 39. — Respins, ca nefondat, recursul făcut de Ghiță G. Moscu în contra deciziunii Curței de apel din Galați, sect. II, No. 200 din 1907, dată în proces cu Ministerul domeniilor.

S'au ascultat: d-nii avocați P. Borș și N. Ionescu, în dezvoltarea motivelor de casare, în lipsa intimatului.

Curtea, deliberând,
Asupra ambelor motive de casare invocate:

I. «Violarea și rea interpretare a art. 1426, 1427 și 1428 c. civil și art. 10 din legea pentru regularea proprietății imobiliare din Dobrogea.

«Cu contracte investite cu toate formalitățile legale, am luat în arendă dela mai mulți locatori din Dobrogea, comuna Buil-Buil, 200 hectare teren arabil, și Statul, Ministerul de domenii, fără nici un drept și formă legală, mă deposează cu violență după o foloșință de trei ani a mea și după o posesie dela 1886 a proprietarilor mei.

«Am făcut proces de daune-interese contra Statului, și tribunalul mi-a dat câștig de cauză. Curtea de apel, sect. II, prln considerantele sale, arată că legea pentru regularea proprietății imobiliare din Dobrogea îi dă drept Ministerului de domenii să considere ca proprietate a Statului pământurile arendate mie și prin urmare bine le-a luat din posesiunea mea și le-a dat veteranilor de oarece este o turburare de drept, și nu de fapt, și pe baza sus. arătatelor articole imi respinge acțiunea ca rău îndreptată».

II. «Exces de putere.

«Am cerut înaintea Curței ca să se discute chestia dacă Statul are vre-un drept de proprietate sau formă de depozitare sau să se constate că proprietarii sunt emigranți, sau dacă terenurile în litigiu intrau în categoria legii de improprietărire a Dobrogei (art. 10), și Curtea, în loc să discute dacă poate sau nu produce vreun efect această alegație a mea, deși susține că de aci depinde rezolvarea procesului, totuș, printr'un exces de putere, zice că nu poate fi desbătută și tranșată azi în instanță, deoarece este o chestiune atîngătoare a dreptului de proprietate, așa că a violat și principiul de drept că judecătorul fondului este și judecătorul excepțiunei».

Având în vedere că, prin decizia supusă recursului, Curtea de apel a respins acțiunea prin care recurrentul

cereă ca Ministerul de domenii să-i plătească o sumă de bani, drept daune ce pretinde că i-ar fi cauzat acel minister, prin faptul că l-a scos fără drept, prin administrația domeniilor Statului din Dobrogea, din posesiunea și folosința a 200 hectare pământ situat în comuna Buil-Buil din județul Constanța, și pe care îl avea arendat cu contracte în regulă dela proprietari;

Că avocatul Statului a opus ca mijloc de apărare în contra acelei acțiuni că recurentul, în calitate de arendaș, nu poate avea acțiune în daune în contra Statului, deoarece terenurile în discuțiune au devenit proprietatea Statului, prin faptul că persoanele cu cari a contractat recurentul și cari s'au dat drept proprietarii acelor terenuri, fac parte din acea categorie de emigranți cari, părăsind Dobrogea, nu s'au mai restabilit și n'au mai reclamat dreptul de proprietate în termenul prescris de legea pentru regularea proprietății imobiliare în Dobrogea, așa că Statul a fost în drept, conform art. 10 din acea lege, să ia acele pământuri și să le dea altora;

Considerând că Curtea de apel a admis acest mijloc de apărare al Statului și a respins ca rău îndreptată acțiunea recurentului în contra Statului, deoarece Statul pretinzând că are un drept de proprietate asupra terenurilor în discuție, turburarea din partea Statului o este turburare de drept și în acest caz recurentul nu are acțiune decât în contra acelor cari i-au arendat pământurile, fie spre a-i asigura folosința lucrului arendat, fie spre a-i plăti daune;

Considerând că, în înțelesul art. 1426 și urm. din codul civil, există turburare de drept, de care locatorul răspunde către locatar, ordecâteori terțiul pretinde că are vreun drept asupra lucrului, chiar dacă acel drept nu-i este recunoscut printr'o hotărâre judecătorească;

Că, prin urmare, terțiul turburător, pentru a fi apărât de acțiunea în daune ce i-ar intentă locatarul, este suficient să invoace sau să și sprijine turburarea ce face pe un drept de proprietate, de folosință sau de servitute asupra lucrului închiriat sau arendat;

Că, de aci rezultă că instanța de fond, pentru a caracteriza turburarea de drept și în consecință a respinge acțiunea locatarului în contra terțiului turburător, nu este ținută ca în prealabil să judece în fond dreptul pretins de turburător;

Considerând că, în speță, Curtea de apel, departe de a comite vre-un exces de putere sau a violă textele de lege citate în motivele de casare, a făcut o justă aplicațiune a art. 1426 și urm. din codul civil, când a decis că turburarea făcută de Stat este o turburare de drept și în consecință a respins acțiunea recurentului, fără a statuă în fond asupra dreptului însuș de proprietate invocată de Stat, drept ce nu se poate judeca decât între locator și Stat, căci locatarul n'are nici un drept care să-i fie propriu asupra pământurilor arendate.

Pentru aceste motive, respinge.

Observație. — Locatorul fiind obligat a procura locatarului sau arendașului, în tot timpul contractului, folosința pașnică și neîmpedicată a lucrului închiriat sau arendat (art. 1420 § 3), trebuie să garanteze pe acest din urmă atât în contra faptelor sale personale (art. 1424, 1425), cât și în contra acelor care ar emană dela terțiile persoane (art. 1426 — 1428).

În cât privește turburările care emană dela terții, despre care tratează decizia Curței de casație ce publicăm mai sus, legea distinge între turburările *de fapt* și acele *de drept*.

Turburarea *de fapt* este aceea care rezultă dintr'un fapt, adică dintr'un delict sau quasi-delict al terțiului, iar turburarea *de drept* este aceea cauzată, în genere, printr'o cerere în judecată îndreptată de un terțiu contra locatarului sau arendașului, în scopul de a delăsă totul sau parte din imobilul închiriat ori arendat sau de a suferi exercițiul unei servituți sau altui drept ce terțiul ar pretinde că are asupra imobilului în chestiune. Astfel ar fi, de exemplu, o acțiune în revendicare, o acțiune prin care s'ar pretinde un drept de proprietate, de uzufruct sau de servitute nedeclarată în contract și neaparentă, etc. ¹⁾

Ceeace caracterizează turburarea de drept este că ea se manifestă, *în genere*, printr'o acțiune în justiție.

Locatarul sau arendașul nu are acțiune în garanție contra locatarului pentru turburările de fapt emanele dela terții, ci numai contra autorului turburării (art. 1426), căci, în specie, locatorul nefiind în culpă, nu poate răspunde de faptul altuia ²⁾.

Locatarul sau arendașul nu are, în asemenea caz, acțiune în contra locatarului, nici chiar atunci când autorul turburării ar fi necunoscut sau insolubil, cu toată soluția contrară dată de Pothier (*Louage*, IV, 81), căci dispoziția proiectului primitiv care conferea, în asemenea caz, locatarului sau arendașului dreptul de a cere o scădere din prețul chiriei sau arendeii, a fost eliminată în consiliul de Stat ³⁾.

1) Vezi tom. IX al Coment. noastre, p. 116, text și nota 3.

2) Cpr. Trib. Covurului (motive), *Pagini juridice* din 1908, No. 3.

3) Vezi tom. IX al Coment. noastre, p. 117.

Am zis că, în caz de turburare de fapt, locatarul sau arendașul are, în baza art. 1426 C. civ., o acțiune *directă* în daune contra autorului turburării.

În caz de deposdare, el poate să exercite contra turburătorului acțiunea posesorie numită *reintegranda*, pentrucă deși el posedă pentru altul, în specie pentru locator (art. 1853), totuși el are folosința materială a lucrului, pe care terțiul o turbură, ceea ce, după părerea dominantă, este suficient spre a putea exercita acțiunea în reintegrare⁴⁾. *Spoliatus ante omnia restituendus est*.

Locatarul sau arendașul nu are însă acțiunea în complângere⁵⁾.

Dar nu despre turburarea de fapt este vorba în decizia ce adnotăm, ci despre turburarea *de drept*.

În caz de turburare de drept, locatarul sau arendașul nu este obligat a susține procesul contra terțiului, pentrucă nu dreptul său este cotestat, ci acel al locatorului. Locatarul sau arendașul turburat printr-o acțiune a unui terțiu, poate, după alegerea sa, sau să ceară scoaterea sa din cauză, arătând pe locator pentru care el posedă⁶⁾, sau să rămâe în cauză chemând pe locator în garanție (art. 1428).

Locatarul sau arendașul nu poate deci, în caz de turburare de drept, să acționeze direct pe terțiul turburător. Pentru a se respinge o atare acțiune, va fi suficient ca terțiul să invoace dreptul său de proprietate, de folosință sau de servitute asupra lucrului închiriat sau arendat, și instanța de fond, sesizată de această acțiune, nu are nevoie spre a caracteriza turburarea terțiului, de a judecă în mod prealabil pretenția acestui din urmă. Aceste principii sunt elementare, și Curtea de casație le aplică foarte bine în specie.

D. ALEXANDRESCO

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI

SECȚIUNEA IV

Audiența dela 23 Februarie 1910

Președinta d-lui C. Sărățeanu, consilier

Ministerul public cu Ion N. Chelcea

ATENTAT LA PUDOARE. — DELICT SĂVÂRȘIT CU VIOLENȚĂ. — CIRCUMSTANȚE ATENUANTE. — ART. 60 ȘI 264 COD. PENAL.

În corecțional, norma ce trebuie urmată de instanță în micșorarea pedepsei, nu poate fi decât cea din ultimele două alineate ale art. 60, deși pedeapsa prevăzută de art. 264 din codul penal ar fi maximul închisorei corecționale.

Curtea,

Asupra apelului d-lui procuror al tribunalului Muscel contra sentinței acelu tribunal cu No. 2087 din 1909;

Având în vedere actele din dosar, concluziunile d-lui procuror, ale părții civile și ale apărării;

Având în vedere că se impută inculpatului că în ziua de 31 Maiu 1909 a comis asupra fetei Lenuța Nicolae Hopenet, mai mare de 15 ani, un atentat la pudoare cu violență;

Având în vedere că, în sprijinul acestei inculpațiuni, se aduce pe lângă mărturisirea inculpatului că a săvârșit faptul, dar fără violență, constatarea medicală a urmelor de siluire și arătarea sorie pacientei Maria Nicolae Hopenet de 13 ani, care confirmă în totul declarația pacientei că faptul s'a săvârșit cu violență;

Având în vedere că tribunalul achitând pe inculpat, a depărtat aceste dovezi, sprijinindu-se pe depoziția martorului Gheorghe Ștefan, care a declarat că ar fi auzit pe pacientă învățând pe sora ei ce să declare, cum și pe împrejurarea că informatoarea Maria Nicolae Hopenet ar fi variat în arătările sale;

Având în vedere că, deși martorul Gheorghe Ștefan a declarat la tribunal și a repetat sub jurământ aceasta și la Curte, depoziția sa nu poate să inspire încredere, de oarece nu este verosimil ca pacienta să fi învățat pe sora sa, în chiar prezența martorului sau la o așa distanță de el, încât să audă, mai cu seamă, când ele, cum recunoaște însuși martorul, nu mergeau tot alături de el, ci rămâneau și singure;

Având în vedere că, de altă parte, comparând diferitele declarațiuni ale informatoarei Maria Nicolae Hopenet nu se constată contradicții, cum susține tribunalul, pentrucă ea spune în toate ocaziunile, și chiar la Curte, faptul la fel și numai odată la procuror omite a vorbi de briceag, omisiune care nu poate fi socotită ca o contradicție, ci cel mult ca o uitare sau neprecizare asupra acestui punct;

Având în vedere, pe lângă această, și depozițiunile martorelor Anica Dumitru Arsene și Frusina Morario, ascultate sub jurământ la tribunal și ultima și de Curte, depoziții

4) Vezi autoritățile citate în tom. III, partea I, al Comentariilor noastre, p. 418, nota 1 și în tom. IX, p. 116, nota 5. — *Contră*: Tocilescu, *Pr. civ.*, I, partea I, p. 116 urm.

5) Cas. rom. Bult. 1901, pag. 373. Cpr. Wodon, *Possession et actions possessoires*, III, 620 (ed. 2-a, 1877). — *Contră*: Cas. rom. Bult. 1889, p. 186.

6) Cas. rom. Bult. 1889, p. 642. — Este deci casabilă decizia de fond care menține pe locator în proces, atunci când el ceruse scoaterea sa din cauză, arătând pe locator. Cas. rom. Bult. 1895, pg. 1333.

cari confirmă faptul imputat inculpatului, pentru că se arată de martore că au văzut a doua zi după fapt pe pacientă vânătă, sgâriată la gură și cu tulpanul rupt, văitându-se de ce i s'a întâmplat;

Că dacă martora Ileana Alexandru Ban spune că inculpatul ar fi avut mai înainte relațiuni cu pacienta, aceasta nu exclude că în ziua de 31 Maiu, fata să nu fi acceptat propunerea, și inculpatul să fi întrebuințat violența pentru a-și îndeplini faptul;

Că nu se poate pune nici un temei pe arătarea martorei Maria Gh. Șerban, care declară că fata i-a spus că voește să-i facă rău și că astfel faptul nu ar fi avut ființă, pentru că această arătare este desmințită de celelalte dovezi și mai cu seamă de constatarea medicală a urmelor de violență;

Considerând dar că faptul s'a dovedit în sarcina inculpatului, și constituie delictul din art. 264, alin. 1 din codul penal, care prevede maximum închisoarei și care text cetit în ședință publică de d-l președinte, are următoarea cuprindere: (urmează textul legii);

Având în vedere că Curtea ținând socoteală de împrejurările faptului, găsește că sunt circumstanțe atenuante în favoarea inculpatului;

Având în vedere că, admitându-se circumstanțe atenuante, chesțiunea de examinat este: care aliniat din art. 60 din codul penal trebuie aplicat?

Având în vedere că, în art. 60 din codul penal se cuprinde ca și în art. 463 din codul penal francez, după care s'a luat cu mici modificări, două părți, fiecare cu norma ei de urmat: una în criminal, cea prevăzută în primele aliniate, în cari se limitează maximum de aplicat și se explică de doctrină de ce, pentru că faptele sunt prea grave și jurații acordă circumstanțele atenuante și concură astfel la aplicarea pedepsei, și alta în corecțional cea prevăzută în ultimele două aliniate, în cari se lasă toată latitudinea judecătorului corecțional pentru micșorarea pedepsei (Faustin Hélie, vol. VI, pg. 28 No. 2701);

Având în vedere că fiind în corecțional, norma ce trebuie urmată de Curtea de apel, ca instanță corecțională, în micșorarea pedepsei nu poate fi decât cea din ultimele două aliniate ale art. 60, deși pedeapsa prevăzută de art. 264 din codul penal, ar fi maximum închisoarei corecționale;

Că, dacă în aliniatul patru din partea I relativ la crime — în care se vorbește de maximum închisoarei corecționale și de regula imperativă de a nu se putea micșora pedeapsa la mai puțin de un an — se menționează și de tribunal, aceasta nu însemnează că legiuitorul se ocupă acolo de tribunalul în materie corecțională, ci în materie criminală, când judecă pe minori conform art. 65 din codul penal, pentru că de tribunale ca instanțe corecționale se ocupă la sediul materiei în cele două din urmă aliniate;

Că lucrul este așa, se poate ușor vedea din citirea primului din aceste două ultime aliniate, unde se spune

clar și în termeni destul de generali, că tribunalele corecționale sunt autorizate, chiar în caz de recidivă — și prin urmare când ar fi loc, conform art. 43 din codul penal, la maximum închisoarei și chiar la îndoitul acestui maximum — a reduce pedeapsa închisoarei până la maximum de 15 zile și chiar mai jos, ceea ce desigur nu s'ar fi făcut de legiuitor, dacă ar fi prevăzut pentru tribunalele corecționale într'un aliniat anterior, cel dela No. 4, regula că în caz de maximum închisoarei pedeapsa nu s'ar putea micșora la mai puțin de un an;

Că nu se poate nici susține că cele două aliniate 4 și 6 ar fi ambele aplicabile în corecțional, ar avea sfere de aplicațiune deosebite, cel cu No. 4 pentru maximum închisoarei, iar cel cu No. 6 pentru orice alt quantum de închisoare, pentru că în o asemenea teorie s'ar ajunge la o soluție inadmisibilă și anume: că atunci când pedeapsa ar fi de 6 ani, mai mare decât maximum închisoarei, cum de exemplu în cazul când s'ar comite delictul din art. 119 sau 120 din codul penal de un recidivist, care ar fi și funcționar public, în condițiile art. 165 din codul penal, să se poată reduce pedeapsa la mai puțin de un an, iar în caz de maximum închisoarei nu;

Considerând că un argument și mai mult în sensul că tribunalele corecționale au toată latitudinea de a reduce pedeapsa — chiar în caz de maximum — la minimum de 15 zile și chiar mai jos, se poate trage și din art. 882 din codul comercial, în care legiuitorul, tocmai pentru că regula din alin. IV art. 60 nu ar fi aplicabilă în materie corecțională a prevăzut-o în mod expres;

Considerând dar că față cu cele expuse, instanța corecțională trebuind să aplice chiar în caz de maximum închisoarei, ca în speță, nu aliniatul IV, ci aliniatul VI, adică primul din cele două ultime aliniate ale art. 60 al cărui cuprins s'a cetit de d-l președinte și este trecut mai jos, urmează că făcând uz de acest aliniat, să-i reducă pedeapsa la 2 luni; (urmează textul legii).

Pentru aceste motive, redactate de d-l consilier Șt. Mladoveanu, admite apelul.

Semnați: C. Sărățeanu, Șt. Mladoveanu, G. A. Mavrus,
St. Urlățeanu.

Observațiune. — Curtea de apel secția IV din București, constatând în fapt că inculpatul Ion Chelcea a comis, cu violență, un atentat la putoare asupra persoanei fetei Lenuța Nicolae Hopenet, mai mare de 15 ani împliniți, și recunoscând în favoarea inculpatului circumstanțe atenuante, îl condamnă în baza art. 264 combinat cu art. 60 alin. 4, la două luni închisoare corecțională, pronunțând astfel o pedeapsă inferioară minimumului prevăzut de lege și dând deci o decizie atacabilă.

Curtea, pentru a ajunge la acest rezultat argumentează în considerantele sale, cum că deși după dispozițiile art. 60 alin. 4 c. p. combinat cu art. 264 c. p. ar părea că pedeapsa de aplicat, în asemenea caz, să fie de cel puțin

un an, totuș acest art. 60 alin. 4, zice Curtea, nu se aplică decât în materie criminală și nici de cum în materie corecțională, iar dacă în acel articol se vorbește și de «tribunale» în afară de Curtea cu jurați, aceasta e pentru motivul că alin. 4 din menționatul articol se referă la cazul art. 65 c. p., când tribunalul corecțional judecă pe un minor, invocând Curtea, în sprijinul său, și doctrina franceză relativă la interpretarea art. 463 c. penal francez, după care a fost reprodus art. 60 c. p. român.

Mai întâiu, art. 463 c. p. francez nu este redactat în acelaș mod ca art. 60 c. p. român și nici nu este identitate absolută în dispozițiunile ce aceste două articole conțin.

În aliniatul IV al art. 60 c. p. român, care corespunde cu alin. 5 al art. 463 c. p. francez, partea finală este cu totul alta constituind o inovațiune a legiuitorului român. În adevăr, în textul francez nu figurează expresiunile: .... «sau maximum închisorei corecționale, Curtea sau tribunalul va aplica pedeapsa.... sau maximum închisorei».

Astfel că pentru interpretarea art. 60 alin. 4 c. p. român nu putem invoca doctrina franceză, căci dacă este adevărat că toți jurisconsulți francezi sunt unanimi a recunoaște că primele aliniate din art. 463 c. p. francez sunt exclusiv aplicabile în materie criminală, nu tot astfel se poate spune de dispozițiile alin. 4 din art. 60 c. p. român.

În adevăr, dacă citim cu atențiune aliniatele prime ale articolului francez, vedem că în toate aceste aliniate se vorbește numai de Curtea cu jurați și numai de pedepse criminale — pedeapsa cu moarte, munca silnică pe viață, pe timp mărginit, etc. — pedepse care, evident, se referă numai la crime, așa că toată lumea este de acord a declara că în acele aliniate este vorba de circumstanțe atenuante aplicabile exclusiv în materie criminală, pe cât timp la noi, în alin. 4 al art. 60 c. p., se vorbește și de «pedeapsa închisorei corecționale» și de «tribunale».

Prin urmare, nu reese de nicăeri că circumstanțele atenuante ale alin. 4 din art. 60 c. p. român s'ar referi numai la cazul când tribunalele corecționale ar judeca în materie criminală, cum este cazul art. 65 c. p., iar nici decum și atuncia când aceste tribunale judecă în materie corecțională.

De altminterea, care este crima a cărei pedeapsă să fie maximum închisorei corecționale și pe care tribunalele să o poată reduce, în urma circumstanțelor atenuante acordate la un an?

De altfel, care ar fi rațiunea pentru care legiuitorul ar fi permis tribunalelor corecționale ca atunci când ele judecă, în criminal, o infracțiune pedepsită cu maximum închisorei, să nu poată, acordând circumstanțe atenuante, scădea pedeapsa decât până la un an, iar când aceste tribunale judecă o infracțiune corecțională, pedepsită

în acelaș mod, să poată scobori penalitatea sub un an?

Dacă legiuitorul a spus prin alin. 6 al art. 60 c. p. că tribunalele corecționale sunt autorizate, chiar în caz de recidivă, a scădea pedeapsa până la 15 zile și chiar mai jos, aceasta a făcut-o, pe de o parte, din spirit de imitațiune, pentru că a reprodus-o din codul penal francez care i-a servit de călăuză în această materie, iar pe de altă parte, ca să curme orice discuțiune sau nedomirire ce s'ar fi putut face asupra chestiunei de a se ști dacă în caz de recidivă, care este o circumstanță agravantă a infracțiunei, se pot sau nu acorda circumstanțe atenuante.

Afară de aceasta nu trebuie să uităm că nu în tot d'auna pedeapsa, în caz de recidivă, este, cum argumentează Curtea, maximum închisorei corecționale sau indoitul acestui maxim (art. 43 c. p.), de oarece sunt destul de numeroase delictelor a căror pedeapsă, în caz de recidivă, nu ating maximum închisorei, adică 5 ani, și deci alin. 4 al art. 60 c. p. nu le-ar fi aplicabil cum susține deciziunea Curței. Dacă însă pedeapsa ce ar urma să se aplice, în caz de recidivă, delictelor comise ar fi maximum închisorei sau indoitul lui, atunci, de sigur, intrând în termenii alin. 4 al art. 60 c. p. care a prevăzut acest caz, n'ar mai fi aplicabil art. 60 și pedeapsa n'ar putea fi scoborâtă sub un an.

În fine, și argumentul tras din dispozițiunile art. 882 c. com. invocat, în ultimul rând, de onorata Curte pentru susținerea tezei sale, este lipsit de temeinicie, de oarece acest articol nu a făcut altceva decât să confirme odată mai mult prescripțiunile art. 60 alin. 4 c. p., căci nu odată legiuitorul, în dorința de a fi cât se poate mai prevăzător, a repetat dispozițiuni deja edictate și care deci era inutil a mai fi încă odată inserate; sau poate că dânsul, a inserat din nou această dispozițiune prevăzută deja în codul penal, tocmai pentru a se evita orice discuțiune care s'ar fi putut naște asupra chestiunei de a ști dacă principiul conținut într-o lege generală era aplicabil unei legi speciale, dacă, cu alte cuvinte, nu s'ar fi putut invoca o excepțiune pentru materia falimentului și deci aplică, în caz de bancrută frauduloasă cu circumstanțe ușurătoare, o pedeapsă sub un an, deși codul penal, prin art. 60 alin. 4, impunea limita de un an penalității acestui delict atunci când se acordase circumstanțe ușurătoare inculpatului; că, în orice caz, este a inadvertență, o «inelegantia juris» din partea legiuitorului de a o fi spus, atunci când această dispozițiune se găsea deja cuprinsă într'un text de lege, dar care, totuși, se explică dacă ținem seamă că ne găsim într-o materie specială, streină codului penal, unde legiuitorul era preocupat de alte idei și urmărirea alte scopuri, și deci ușor a putut să-i scape din vedere.

Dovadă că atunci când delictul de bancrută frauduloasă era prevăzut și pedepsit de art. 343 din vechiul cod penal, adică când acest delict era specificat și reglementat

în chiar corpul codului penal, nu se menționa, relativ la minimum pedepsei acestui delict, nici o restricțiune, căci legiuitorul avea prezent în memorie dispozițiunile anterioare din art. 60 c. p. unde se vorbea de circumstanțe atenuante și de fixarea minimumului pedepselor pronunțate în acel cod. Mai târziu însă, în anii 1895, 1899, 1900 și 1902, cu ocaziunea modificării codului de comerț, relativ la materia falimentelor, s'a prevăzut, în mod special în codul de comerț, delictul de bancrută, edictându-se și pedeapsa, și atunci cum pentru delictul de bancrută simplă, prevăzut într'un articol anterior și precedent, s'a hotărât ca pedeapsa să fie de 15 zile, legiuitorul a voit ca și la bancruta frauduloasă, penalitatea, ținând seamă de gravitatea faptelor, să nu poată fi mai mică de un an atunci când inculpatul a obținut circumstanțe ușurătoare, și uitând a se referi la dispozițiunile art. 60 c. p. — care rezolvă chestiunea — a comis pleonasmul de a o mai spune odată.

În adevăr, pentru a nu cita decât un exemplu, art. 271 din codul penal confirmă acest mod de interpretare, căci efectiv, deși pedeapsa delicventului în caz de bigamie este maximul închisorei corecționale, legiuitorul, cu drept cuvânt, nu fixează minimum penalității în caz de acordare de circumstanțe ușurătoare, acest minimum fiind prevăzut în aliniatul 4 al art. 60 c. p.

Deciziunea Curței, pentru motivele arătate mai sus, a fost atacată cu recurs înaintea Înaltei Curți de casație de către parchetul general.

AL. NICOLAU

Procuror la Curtea de apel din București

TRIBUNALUL ILFOV, SECȚIA COMERCIALĂ

Audiența dela 27 Aprilie 1910

Președinta d-lui Th. Popescu-Cudalbu, prim-președinte

I. M. Rosen cu Sig. O. Byk

CONCORDAT. — NEEEXECUTARE. — EFECTE. — PROCES-VERBAL DE VERIFICARE. — EXISTENȚA DATORIEI. — DOVADĂ. — ART. 864—865 COD. COM.

1° Concordatul fiind o convenție bilaterală între falit și creditorii săi, ale cărei efecte depind de executare, odată ce obligația concordatară nu s'a executat și concordatul a fost anulat, această convenție ca atare nu mai poate servi de bază a existenței datoriei.

2° Procesul-verbal de verificare nu are altă valoare decât numai de a recunoaște creditorului dreptul de a participa la masa credală cu suma verificată, fără însă a constitui un titlu pentru creditor față de falit cu efect de a-i urmări și altă avere în afară de aceea aflată în administrarea sindicului falimentului.

No. 447. — Sau ascultat: d-l avocat W. Macedonsky, din partea reclamantului; d-l avocat M. Valerian, pentru pârât.

Tribunalul,

Având în vedere acțiunea făcută de I. M. Rosen contra lui Sig. O. Byk, a i se plăti suma de 7479 lei;

Având în vedere că, pentru a dovedi existența datoriei, reclamantul a prezentat contractul de concordat din 1896, dintre falitul Byk și creditorii săi, două cambii în valoare de câte 1495 lei, emise de falitul Byk în baza concordatului, și procesul-verbal de verificarea creanțelor dela 1898, încheiat cu ocazia declarării din nou a lui Byk în stare de faliment din cauza neexecutării concordatului;

Având în vedere că pârâtul opune prescripțiunea de cinci ani;

Având în vedere că, prin concluziile orale, reclamantul susține că cambiiile ce le prezintă, nu pe baza lor cere plata sumei de 7479 lei, ci arată numai seriozitatea participării reclamantului la masa falimentului Byk, iar actele pe cari își întemeiază cererea sunt concordatul din 1896 și procesul-verbal de verificarea creanțelor la 1898 la masa falimentului pârâtului;

Având în vedere că reclamantul neîntemeindu-și acțiunea pe aceste cambii, ele cată a fi înlăturate și a se discuta valoarea acțiunii pe baza celorlalte acte, iar ca consecință discuțiunea prescripțiunii este inutilă;

Având în vedere că concordatul din 1896 al pârâtului Byk a fost anulat prin neexecutarea lui;

Considerând că concordatul este o convenție bilaterală între falit și creditorii; că, însă, efectele sale depind de executare; că, în specie, obligația concordatară de a se plăti datoriile falitului în proporție de 40%, nu s'a executat, iar concordatul a fost anulat; că această convenție, ca atare, nu mai poate servi drept dovadă a existenței obligațiunii datoriei de 7479 lei, pentru că convențiunea anulată nu mai poate produce nici un efect.

Rămâne dar în discuție numai procesul-verbal de verificarea creanțelor din 1898.

Considerând că acest act judecătoresc are valoare numai a recunoaște creditorului dreptul a participa la masa credală cu suma verificată, fără însă a constitui un titlu pentru creditor față de falit cu efect de a-i urmări și altă avere în afară de aceea aflată în administrarea sindicului falimentului;

Că, prin urmare, procesul-verbal de verificarea creanțelor din 1898, prezentat de reclamant ca titlu, nu are această valoare;

Având în vedere că, în comercial, proba cu martori este admisibilă în baza art. 46 din codul comercial, afară de cazurile unde legea formal cere, pentru constatarea obligațiunii, act scris;

Având în vedere că, în cazurile în cari proba cu martori este admisibilă, proba prin prezumțiuni este și ea admisibilă;

Considerând că, în specie, datoria de 7479 lei, deși la origina sa a fost o datorie cambială, însă prin încheierea concordatului din 1896 ea s'a novat;

Că, cu ocaziunea verificării creanțelor din 1898, reclamantul și-a dovedit dreptul a fi înscris la masa falimentului cu contractul de concordat, și nu putea fi admis pentru suma de 7479 lei decât în baza contractului de concordat, dat fiind că cele două cambii de câte 1495 lei, emise în baza concordatului, nu puteau dovedi datoria decât pentru cel mult 2990 lei;

Că datoria care s'a verificat la masa credală în 1898, nu mai era cu caracterul cambial, titlul de verificare nefiind cambiile;

Că, faptul înscrierii la masa falimentului a reclamantului pe baza concordatului, fără ca falitul Byk să fi făcut opunere la admiterea creditorului, ceea ce era dator a face, dacă nu s'ar fi recunoscut dator, constituie o prezumțiune puternică, care coroborată și cu faptul încheierii concordatului din 1896 pe aceeaș sumă de bani, face convingere deplină pentru tribunal de existența datoriei, și deci acțiunea reclamantului contra pârâtului cată a fi admisă.

Pentru aceste motive, admite acțiunea.

Semnat: Th. Popescu-Cudalbu.

TRIBUNALUL JUDEȚULUI SUCEAVA

Audiența dela 12 Februarie 1910

Președinta d-lui G. C. Ioan, judecător-unic

Dimitrie și Costache S. Manoliu cu Ruxanda I. Gh. Goea

TESTAMENT.— SUGESTIUNE ȘI CAPTAȚIUNE.— CAUZĂ DE ANULARE.— CONDIȚIUNE.

Sugestiunea și captațiunea nu sunt o cauză de anulare a testamentului decât atunci când manoperile exercitate au caracterul de fraudă și au fost de natură a altera libertatea morală a testatorului.

Tribunalul,

Având în vedere acțiunea intentată de Dimitrie S. Manoliu și Costache S. Manoliu, contra d-nei Ruxanda I. Gheorghiu Goea, pentru anularea testamentului lăsat după defunctul I. Gheorghiu Goea;

Având în vedere că reclamantii își intemeiază acțiunea în anularea testamentului pentru motivele: 1) că testamentul a fost smuls de pârâta prin violență, mijloace dolosive, captațiune și sugestione, iar pentru dovedirea mijloacelor dolosive, s'a admis proba testimonială, ascultându-se mai mulți martori invocați de ambele părți; 2) că testamentul nu conține vreo dispoziție cu privire la bunurile defunctului în favoarea pârâtei, cum pretinde art. 802 din codul civil;

Considerând, în drept, că sugestiunea și captațiunea nu sunt o cauză de anulare a testamentului, decât atunci când manoperile exercitate au caracterul de fraudă și să

fi fost de natură a altera libertatea morală a testatorului;

Considerând, în fapt, că din toate cele precizate de reclamanți ca constituind manopere dolosive prin care legatara a reușit să înlăture pe moștenitorii legali și cu această condițiune numai să-și fi asigurat un testament în favoarea ei, sunt sau simple acte de resentiment, care pe drept sau nedrept se atribuie soției, sau lucruri pe care defunctul era în măsură a le cunoaște mai bine ca legatara, și chiar dacă li s'ar atribui tuturor acestora caracterul dolosiv, prin aceea că ar fi făcut parte dintr-o serie de manopere îndreptate în acest scop de legatară, încă din depunerile martorilor propuși de reclamanți, rezultă destul de clar că n'au avut nici o influență și n'au găsit nici o crezare în sufletul defunctului, care a continuat a păstra aceeaș atitudine și să aibă cu nepoții săi Manoliu acelaș fel de contact;

Considerând că din nimic nu rezultă că defunctul Gheorghiu Goea să fi avut în viață acea preocupare deosebită de situația nepoților săi Manoliu, care este caracteristică în cazurile identice, când testatorul, după ce și-a luat măsuri să-și asigure situațiunea materială a soției lui, dispune în favoarea nepoților cari au să-i continue opera sau au deținut sus un nume, pentru a nu se putea explica testamentul decât prin dol și captațiune;

Considerând că o dispoziție testamentară în favoarea unei soții, care a conviețuit cu soțul ei timp de 30 ani, are la baza ei o cauză atât de firească, în cât ar fi o nedreptate adusă memoriei defunctului de a pretinde că nu avea motive să aprecieze această legătură din viață, astfel după cum ne-o putem închipui fiecare din noi;

Considerând că, în ce privește chestiunea că testamentul nu ar cuprinde o dispoziție relativă la patrimoniul defunctului, nu se poate susține, întrucât defunctul desemnează pe soția sa ca legatară universală, expresiune arătată și lămurită de art. 888 din codul civil;

Că, în afară de acestea, din însuși complexul testamentului se vede că testatorul dispune prin el de averea sa, întrucât ia dispozițiuni relative la înmormântare, și însărcinează pe legatară a predă și anumite legate.

Pentru aceste motive, respinge acțiunea.

Judecător-unic, G. C. Ioan.

JURISPRUDENȚA STRAINA

CURTEA DE APEL DIN AMIENS

— 27 Aprilie 1909 —

LOCAȚIUNE. — OPRIREA DE A SUBÎNCHIRIA FĂRĂ CONSIMȚĂMÂNTUL LOCATORULUI. — LIPSA ACESTUI CONSIMȚĂMÂNT. — NULITATE. — ART. 1717 C. FR. (1418 C. CIV. ROM.).

Sublocațiunea consimțită de către un locatar, fără consimțământul locatorului, trebuie să fie declarată nulă față de acesta din urmă, atunci când contractul cerea pentru aceasta existența acestui

consimțământ; și faptul din partea locatorului de a nu fi protestat contra unor sublocațiuni făcute fără consimțământul său, nu poate fi considerat ca o renunțare la un drept pe care el este liber de a-l exercita oricând.

(Din *Recueil des arrêts de la Cour d'Amiens*, anul 1907, p. 180).

Observație.— Doctrina și jurisprudența sunt constante asupra acestui punct. Este însă cert că proprietarul sau locatorul poate să renunțe atât în mod expres cât și tacit la clauza din contract, care oprește subînchirierea sau cesiunea contractului, și o asemenea renunțare, pe care judecătorii fondului o apreciază în mod suveran (Cas. rom. Bult. s. 1, 1876, p. 507), validează subînchirierea, subarendarea sau cesiunea contractului. Vezi D. Alexandresco, tom. IX, pag. 77. S. R.

Dela Banchetul juridic

Între discursurile ce au fost rostite la banchetul juridic din seara de întâi Mai, a făcut o deosebită impresiune cuvântarea d-lui C. Jorjescu, tânăr avocat din Iași, care reprezintă pe studenții doctoratului în drept, elevi ai maestrului sărbătorit.

Iată această frumoasă cuvântare :

*Scumpe Maestre,
Ilustri Domni,*

O nobilă și sfântă datorie îmi indeplinesc. Reprezentant al doctoranzilor în drept dela Universitatea din Iași aduc omagiul cald de curată admirație și înalt respect iubitelui nostru profesor, cercetător adânc al științei noastre juridice.

Mulțumind redacției excelentei publicații *Curierul Juridic* care ne-a prilejit această înălțătoare sărbătorire, suntem pătrunși de întreaga ei însemnătate. O țară, dacă nu-și cinstește oamenii săi mari, înseamnă că nu-i merită; ei sunt istoria progresului unei națiuni și de sigur că istoricul, care va scrie evoluția culturai juridice la noi, își va fixa ca normă de conducere numele sărbătoritului de azi și pare că citesc în cartea ce va să vie rândurile începătoare: Pentru o mai ușoară înțelegere a dezvoltării și răspândirii acestei științe la noi, împărțim timpul în două mari perioade: din cele mai vechi începuturi până la Dimitrie Alexandresco, și dela acesta până în timpurile contemporane.

Și vei străluci, ilustre profesor, dela înălțimea operei tale și gloria îți va fi cu atât mai mare, cu cât mijlocul prin care ai ajuns la dânsa a fost *adevăratul*. Pentru dânsul și numai pentru dânsul ai lăsat la o parte plăcerile și bucuriile acestei vieți omenești, pentru a te ridica în lumea plăcerilor intelectuale și-mi dau seamă de acea voluptate caracteristică, care te face să zici odată cu poetul: «Nu mai simt altă plăcere decât a învăța».

Citesc în prefața primului volum ediția a II-a din 1906, pasagiul unde întrebându-te dacă opera pe care ai săvârșit-o va fi de vr'un folos, răspunzi singur că viitorul, care nu aparține omului, ci lui D-zeu, viitorul singur o va dovedi. Dacă această întrebare trebuia pusă în prima ediție la 1884, de sigur că răspunsul îl puteam da în 1906 și nu mai era nevoie de acea îndoială, căci viitorul o dovedise; puteai spune mulțumit împreună cu Horatiu: «Exegi monumentum aere perennius».

Noi cari avem mândria de a fi elevii tăi, noi cari zi cu zi sorbim dela izvor bogatele și înaltele tale cunoștințe, nouă ne ești neprețuit. Acei cari n'au avut fericirea de a asculta frumusețea prelegerilor tale, acei cari n'au văzut cum dai fiecărui cuvânt însuflețire din sufletul tău și cum presori ici colo diverse digresiuni, astfel că ariditatea chestiunei capătă viață sub vorbele tale, aceia te stimează ca savant, noi te și iubim ca profesor.

Și ce-ți putem da noi acum, decât asigurarea că vei fi pentru noi farul conducător în cercetarea științei dreptului. Voi termina, scumpe maestre, cu o amintire. Era într-o splendidă seară de Iunie, sunt 4 ani de atunci; ne întorceam prin frumoasa alee de tei dela Universitate, unde trecusem primul examen, spre centrul orașului. Erai înconjurat, cum de obicei se întâmplă, de toți candidații, și vorbindu-ne de munca depusă pentru a pătrunde frumusețile științei dreptului, ne spuneai: Când eram student la Paris, la biblioteca unde citeam toată ziua, era aproape de eșire o oglindă în care decâteori plecam îmi aruncam ochii. Terminându-mi studiile, mă reîntorc în țară și abia după 25 ani revin la Paris; trec pe la aceeași bibliotecă, găsesc aceeași oglindă, aceiaș atmosferă studioasă și printr-o curioasă sugestie mă transport în timpurile vechi când eram student și uit pentru moment prezentul; dar când îmi arunc ochii în oglindă și în loc de un tânăr cu mustața abia înfripată văd un bătrân cu capul nins, mă redeștept, îmi dau seama de realitate și durerea îmi sfășie inima.

Iartă, dacă amintindu-ți aceste, îți zic: te-ai înșelat; capul nu era nins, ci înflorit, căci Țara avuse grije ca pe fruntea marelui său fiu să pue o cunună și ceiace ți se părea ninsoare, nu erau decât florile albe ale roadelor semănate.

Să trăești.

BIBLIOGRAFIE

Peste câteva zile se va pune sub presă **Codul de procedură civilă**, adnotat de d-l Em. Dan, avocat în Baroul Capitalei.

Lucrarea va apare într'un volum format 8° de aproximativ 1000 pagini și va cuprinde doctrina franceză, germană și română, jurisprudența română dela 1865 până la zi, expunerea de motive, rapoartele raportorilor Camerei și Senatului și debaterile parlamentare complete.